

N:o 11.

Ank. till Riksd. kansli den 10 April 1888, kl. 3 e. m.

Första Kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande n:o 4, i anledning af förslag om skrivelse till Kongl. Maj:t med begäran om omarbetning af förordningen angående hvad i afseende å passagerareångfartygs byggnad, utrustning och begagnande iakttagas bör af den 12 februari 1864.

Med bifall till en inom Andra Kammarerna af herr A. Brodin väckt motion N:o 144, och i öfverensstämmelse med hvad dess tredje tillfälliga utskott tillstyrkt, har Andra Kammarerna för sin del beslutat en skrivelse till Kongl. Maj:t med anhållan att ifrågavarande kongl. förordning af den 12 februari 1864 måtte omarbetas.

Andra Kammarens tillfälliga utskott yttrar i utlåtandet n:o 8:

Till stöd härför har motionären till en början anført, att sagde förordning vore till sina bestämmelser i åtskilliga fall föråldrad och borde förändras; att sålunda nutida ångfartyg voro af en annan konstruktion, än då författningen utgafs, hvarförutom maskiner och pannor undergått ändock större förändringar, samt att i följd häraf författningens föreskrifter angående gamla pannors omprofning ej längre voro tillfyllestgörande.

Härom innehåller 8 § i åberopade förordning, bland annat, det stadgande, att ångpannor å passagerareångfartyg skola omprofvas, då vederbörande besigtningmän eller inspektörer till följd af uppkomna bristfälligheter eller efter större reparationer anse sådant erforderligt, samt senast inom förloppet af fem år.

Detta stadgande torde visserligen kunna anses hafva motsvarat sitt ändamål vid den tid för snart tjugofem år sedan, då förordningen

tillkom och då endast pannor med lågt ångtryck begagnades; men som, enligt hvad utskottet har sig bekant, de pannor, hvilka numera å ångfartyg användas, i allmänhet äro afsedde för ett vida högre ångtryck, än vid tiden för förordningens tillkomst, anser utskottet, att förordningens bestämmelser angående omprofning af de i passagerareångfartyg befintliga ångpannor ej längre äro tillfyllestgörande, samt att ändrade föreskrifter i detta afseende äro erforderliga.

Vidare har motionären andragit, att bestämmelsen angående passagerareantal uppfattas olika, så att samma fartyg erhållit rättighet föra flera passagerare af den ena besigtningen, då de af besigtningmän på annan plats fått detta antal betydligt förändradt.

Föreskrifterna angående passagerareantalet innefattas i förordningens 19 §, hvilken lyder sålunda:

»Vid besigtningen skall jemväl, med fästadt afseende å fartygets bärrighet och styfhet samt beskaffenheten af det farvatten, der fartyget skall användas, bestämmas det största antal passagerare fartyget må ega att på en gång föra. Utom i den händelse här nedan omförmäles, må detta antal ej antagas större, än att för hvarje passagerare finnes en yta af sex kvadratfot, å heldäckadt fartyg å däck, och å annat fartyg på dess horisontela projektion, tagen inom relingarne, med afdrag i begge fallen af sådant rum, der passagerare icke beqvämligen kunna stå eller sitta. Då fartyg vid besigtning anmäles till kortare resor å trängre farvatten, och besigtningmännen, med hänsigt till fartygets styfhet och öfriga egenskaper samt farvattnets beskaffenhet, anse att flera passagerare utan fara derå kunna medföras, må dock för dessa resor, hvilka i besigtningsbeviset böra särskildt upptagas, högsta tillåtna passagerareantalet kunna bestämmas ända till en tredjedel större, än enligt ofvan angifna beräkningsgrund.»

Med afseende härå har utskottet förskaffat sig kännedom derom, att förordningens ifrågavarande föreskrifter beträffande passagerareantalet tolkas väsentligen olika på olika ställen; och enär, efter hvad utskottet inhemtat, till följd af denna skiljaktighet i tolkning och tillämpning af förordningens ifrågavarande föreskrifter vid särskilda tillfällen ganska beaktansvärda olägenheter uppstått, finner utskottet förändrade och mera fullständiga stadganden angående passagerareantalets bestämmande vara af behovet särdeles påkallade; och anser sig utskottet fördenskull kunna jemväl i denna del biträda motionären.

Slutligen har motionären anfört, att enligt nuvarande förordning finge ej andra än sådana ångfartyg, som undergått passagerarebesigtning, föra några passagerare, hvaraf följden blifvit, att då besättningar

utsändas till utomlands liggande fartyg, hvilket ganska ofta förekomme, sådane ej kunnat sändas med svenska lastångare, ehuru direkt lägenhet förefunnits, utan måst sändas med andra nationers fartyg till närmaste hamn, hvilket mången gång fördubblat kostnaderna — ett förhållande så mycket oegentligare, som samma fartyg hafva skyldighet att till Sverige medtaga sjöfolk som passagerare.

Angående passagerareångfartygs besigtning stadgas *dels* i förordningens 12 §, att dylikt fartyg skall hvarje år, innan första resan dermed företages, eller, derest resorna under vintern fortsättas, inom loppet af ett år undersökas och pröfvas af tre besigtningmän, af hvilka en skall vara kunnig i skeppsbyggeri, en i ångmaskinens sammansättning och skötsel, samt en i sjömanskap; *dels ock* i 14 § att derest besigtningmän ej äro förordnade å den ort, hvarifrån ångfartyg första gången om året afgår, sådant ej må hindra passagerares medtagande; dock att fartyget skall undergå föreskrifven besigtning vid framkomst till destinationsorten, eller, om fartygets befälhafvare sådant föredrager, å annat ställe, som under resan anlöpes och der besigtningmän äro tillsatte.

Då sålunda, enligt ofvan åberopade förordning inga andra ångfartyg äro berättigade att medtaga passagerare till större eller mindre antal, än sådane, hvilka undergått föreskrifven besigtning; men 60 § 2 mom. af nu gällande sjölag den 23 februari 1864 innehåller stadgande derom, att å svenska fartyg skall, till sådant antal och mot sådan betalning, som af Konungen bestämmes, emottagas sjöfolk, hvars hemsändande det åligger konsulerne att besörja — ett stadgande, hvilket jemväl återfinnes i 36 § af komiterades förslag till ny sjölag samt lag angående nya sjölagens införande m. m. den 22 februari 1887 — synes häraf framgå, att svenska fartyg i vissa fall hafva lagstadgad skyldighet att från utlandet hemföra passagerare till Sverige, vare sig de undergått den i 1864 års förordning föreskrifna besigtning eller icke, men deremot, enligt 12 § af samma förordning äro förhindrade att medtaga passagerare från Sverige till utlandet, derest de ej undergått sådan besigtning. En förändring härutinnan, derigenom likformighet i detta afseende åstadkommes emellan härifrån afgående och hit ankommande ångfartyg, synes utskottet vara synnerligen önskvärd.

På grund häraf och då utskottet dessutom vid den granskning af ifrågavarande förordning, hvilken utskottet till följd af motionen haft anledning företaga, funnit, att samma förordning äfven i åtskilliga andra delar, än den motionären särskildt påvisat, är mindre tidsenlig och tarfvar förändring, har utskottet yrkat bifall till motionen.

I allo instämmande i ofvanstående yttrande af medkammarens utskott, som haft motionen till behandling, får utskottet endast tillägga, på sätt under öfverläggningen inom Andra Kammaren framhållits: att redan för tio år sedan den komité, som fick i uppdrag att utarbeta förslag till ändringar och tillägg i sjölagen, i sitt betänkande uttalade den åsigten, »att hvarje åtgärd af staten till bevarande af menniskolif måste vara så fullständig som omständigheterna tillåta», hvarför komiterade icke kunnat anse den nu gällande förordningen af den 12 februari 1864 vara tillfredsställande, hvilken författning »har sin rot i en tid då ångfartygsflottan företrädesvis var en insjö-, kanal- och kustflotta». Ifrågavarande komiterade lära äfven hafva verkställt en fullständig omarbetning af förordningen, hvilken omarbetning jemte motiv blifvit komiténs underdåniga betänkande bifogad.

På grund af hvad anfördt blifvit, och i öfverensstämmelse med det af Andra Kammaren fattade beslut, får utskottet hemställa,

att Riksdagen ville besluta att i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det kongl. förordningen angående hvad i afseende å passagerareångfartygs byggnad, utrustning och begagnande iakttagas bör den 12 februari 1864 måtte omarbetas, så att den bättre motsvarar nutidens fordringar.

Stockholm den 10 april 1888.

På utskottets vägnar:

O. M. Björnstjerna.
